

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף לא

למדנו במשנה לעיל שרבי יוסי פוטר בכל המקרים חוץ מהמכבה מפני שהוא חס על הפתילה שאז הוא חייב.

הגמרא מבררת כמו מי סובר ר' יוסי:

אם הוא סובר כרבי יהודה שהעושה מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב א"כ למה הוא פוטר בחס על הנר או על השמן? ואם הוא סובר כרבי שמעון שהעושה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור א"כ למה הוא מחייב בחס על הפתילה?

לדעת עולא: ר' יוסי סובר כר' יהודה, ומה שפטר בחס על הנר או על השמן, משום שהוא סובר שרק הסותר על מנת לבנות במקומו (= במקום שסתר) חייב, אבל הסותר על מנת לבנות במקום אחר פטור. וכן לענינינו - כיבוי הנר דומה לסותר, ואינו חייב אלא כשמכבה ע"מ להדליק בפתילה הזו אח"כ. אבל כשמכבה כי חס על הנר או על השמן הרי זה דומה לסותר על מנת לבנות במקום אחר ופטור, שהרי הכיבוי הוא לא בנר ובשמן אלא בפתילה.

בה מקשה שהרי את כל מלאכות שבת אנו לומדים ממלאכות שהיו במשכן, ושם הרי סתרו את המשכן ע"מ לבנות אותו במקום אחר (= שהיו סותרים אותו בחנייתם ונוסעים למקום אחר ובונים אותו שם)?

עולא מתרץ שכיון שהם נסעו וחנו על פי ה' בכל נחשב כמקום אחד.

לדעת רבי יוחנן: רבי יוסי סובר כרבי שמעון, ומה שמחייב במכבה את הפתילה הוא משום שהוא מכבה אותה בכדי להבהבה כדי שתדלק יותר טוב. ובכך גם רבי שמעון מודה שחייב, משום שזה נחשב למלאכה שצריכה לגופה שהרי זה כיבוי הצריך לגופו. וכן משמע מדברי רבי יוסי במשנה שאמר שהמכבה את הפתילה חייב "מפני שהוא עושה פחם", משמע שהוא מתכוון לעשות פחם כדי שהפתילה תהיה נוחה להדלקה.